

lade ganske ubesvaret. Han gav Vindringsforlaget til § 1 et saa vidt Omfang, at jeg ikke tror, at den Maade, han læste det paa, var rigtig. Han kom nemlig med en Uttring, som gjorde et vist Indtryk, saavidt jeg kunde høre, og som ogsaa vilde gjøre mig meget betænkelig ved at vedtage Paragrafen, dersom den var rigtig; men det tror jeg ikke, den er. Jeg havde ventet, at den ærede Ordfører havde omtalt dette Punkt; men skjøndt han nævnte Faktum, som han ikke ind derpaa. Det ærede Medlem for 9de Kredts (Estrup) sagde nemlig, at naar man vedtog denne Bestemmelse, vilde man i Teglværket paa Landet, — han nævnte dem som et Exempel, som han opholdt sig temmelig længe ved — ikke kunne bruge Børn til at føre en Kærre eller andet saadant Arbeide, uden at Lovens Bestemmelser bleve anvendelige paa disse Børn. Dersom det var Tilfældet, at man ved denne meget almindelige Fabrikation paa Landet, — som jeg vil indrømme kan drives fabrikmæssig, men som ogsaa kan betragtes som en Slags Husflid —, at man der til udvendigt Arbeide, til egentlige Landarbeider, ikke skulde kunne bruge Børn, uden at de kom ind under Lovens Bestemmelser, vilde jeg paa det Bestemteste stemme imod Paragrafen; men en saadan Urimelighed tror jeg ikke, man kan læse deri. Det at trække paa Marken med Ler og høre det hen til en Fabrik er ligesom et Landarbeide; men Loven tænker helt igennem kun paa Arbeide i Fabriker og Værksteder. Naar jeg altsaa vil anvende Børn ved en Teglværk i selve Fabrikken, saa vil jeg indrømme, at de komme ind under selve Loven, men ikke naar jeg bruger dem til at føre i Marken med Vogn, thi saa arbeide de ikke i en Fabrik eller et Værksted. Dersom man vilde give Lovbestemmelsen en saa vidt Fortolkning, vilde enhver Hjørstel, der hørte i Fabrikken, hvad enten den fandt Sted i fri Luft eller paa et ganske andet Sted end selve Fabrikken, kunne bringes ind under Loven. Jeg tror, man vil forstaa Loven saaledes, at kun Arbeide i Fabrikken eller i Værkstedet eller Arbeide, som, saavidt det ligger udenfor, dog indesholder en Bestaaftigelse ved selve Fabrikken, hører ind under Loven.

Estrup: Ja, det foredrag, vi nu hørte, er kun et Bevis mere paa, hvor forskjelligt man kan læse Klassikerne. Jeg er overbevist om, at tilstedeværende Klassikere ikke ville tage mig denne Bemærkning ilde op. Det er i mine Tanker den mærkværdigste Væfemaade, vi endnu have hørt; thi jeg gad dog vidst, hvorfor der til „Fabriker“ og „Værksteder“ er føiet „Arbeidssteder“. Arbeidssteder behøve jo dog ikke absolut at ligge under Lag. Det er den ene Feilslæsning, som det forekommer mig, at det ærede Medlem har gjort sig skyldig i. Den anden er den, at han ikke har lagt Mærke til, at der udtrykkelig staar: „eller

ved dertil hørende Arbeider;“ kan der være Skygge af Tvivl om, at Transporten af Leret til Teglværket, at det, at sidde paa Vtevoggen og høre rundt i Krossen, ikke at tale om de smaa Arbeider som at snitte Sten til osv., ogsaa ere til Fabrikationen hørende Arbeider? Det har forsaavidt været mig kjært at høre det ærede Medlems Udtalelse, som den er et Vidnesbyrd mere om Berettigelsen af den Hovedindvending, jeg har fremsat imod Lovforlaget, at det vil være ulfsart for dem, hvem Loven kommer til at angaa, hvorvidt de høre under dens Omraade eller ikke, hvorvidt de enkelte Arbeider, de tage sig for, høre ind under Loven.

Indenrigsministeren: Jeg vil kun sige, at det vilde have været mig overmaade kjært, om det ærede Medlem, der har kritiseret § 1 saa skarpt (Estrup), vilde have stillet Forslag i den af ham antydede Retning, saameget mere, som han ikke blot kritiserede det Vindringsforslag, som nu foreligger, men endogsaa hvad der staar i Lovforlaget, som det er vedtaget ved 2den Behandling efter Udvalgets Forslag. Jeg erkjender saa godt som Nogen, at det vilde have været overmaade ønskeligt, om det havde været muligt at give en nogenlunde udtømmende Definition af, hvad der forstaaes ved Fabriker og Værksteder; men det synes at være erkjendt fra alle Sider, ogsaa af det ærede Medlem, at det hører til de umulige Ting, og jeg ser derfor ikke nogensomhelst anden Maade at ordne det paa end den, at man stoler paa, dels at der er fund Sands i den Administration, der skal afgjøre disse Spørgsmaal, dels at den almindelige Opfattelse vil gjøre, at der ikke kommer nær saa mange Tvivlstilfælde som de, man saaledes kan konstruere, saalænge man kun disputerer om Sagen. Om man nu i Vanskeligheden ved at give en udtømmende Definition vilde finde en tilstrækkelig Grund til overhovedet slet Intet at gjøre, uagtet man dog ikke har nogen rimelig Anledning til at tro, at den Definition, man kan give, vil blive misbrugt af Administrationen, saa kan jeg for mit Bedkommende ikke gaa ind derpaa, og naar det ærede Medlem har ment, at man først skulde have Oplysninger om mange herhenhørende Forhold, saa siger jeg, at det forekommer mig at være forstandigere med de udenlandske Erfaringer for Die at søge at forebygge disse sørgelige Erfaringer her i Landet, som ellers havde været gjorte alle Steder, hvor der har været Spørgsmaal om overhovedet at give en Fabriklovgivning. Det er jo en Selvfølge, at den Slags Bestemmelser ikke kunne gives uden paa mange Maader at støde an mod Menneskenes Interesser; men naar Lovforlaget er indskænket saaledes som det foreliggende, forekommer det mig, at det er forsvareligt, idet jeg ikke sjønner rettere end, at det er almindelige menneskelige Forhold, der her er Spørgsmaal om. Spørgsmaalet er, hvorvidt man skal begrænse den Brug,